

AD Magazine, vervolg op
volgende pagina's

NOC

'Ik was
nog niet
klaar hier'

Dat ze weer op reis mag voor haar tv-programma beschouwt Erica Terpstra als een verrukkelijke toegift van het leven. Ze heeft zich niet laten kisten door een agressieve bacterie.

Tekst: Stefan Raatgever **Foto's:** Marco Okhuizen
Visagie: Yvon Moll

In mei richtte Erica Terpstra in het Militair Revalidatie Centrum in Doorn het woord tot een groep veteranen... Die zouden daarna afreizen naar de Invictus Games, een internationaal sportevenement voor gewond geraakte militairen. Vanuit haar rolstoel hield

Terpstra een rede die doorspekt was met haar bekende enthousiasme. 'Kom op, jongens! Jullie kunnen het.'

Nu ze zich de scène zeven maanden later voor de geest haakt, worden haar ogen vochtig. 'Het was de eerste keer in meer dan een jaar dat...' Haar stem breekt. '... de eerste keer dat ik niet meer alleen patiënt en revalidant was, maar gewoon weer Erica.'

Ze schrikt en herpakt zich. 'Tja! Ik raak nu nog outroerd. Ben ik toch tien jaar voorzitter van NOC*NSF geweest en heb ik niets anders gedaan dan sporters toespreken. Maar dit vond ik zó spannend. De kapitein van de groep had me gevraagd. En dan houd ik zo'n speech natuurlijk. Nee, niet van papier. →

Zoiets moet uit je hart komen. En dat kwam het, zei iedereen na afloop."

U valideerde in hetzelfde centrum als die militairen. Waren uw woorden ook voor uzelf bedoeld?

"Ik heb mezelf ook vaak moeten toespreken, ja. 'Kom op, Terp. Doorzetten. Je weet waar je het voor doet.' Ik voelde me die mannen ook weer topsporter. Met uitstekende trainingsschema's en strakke doelstellingen. En in het besef dat je een terugval kunt krijgen. Die kreeg ik helaas ook. Dan komt het aan op accepteren, je niet laten afleiden van je doel. Met die ervaring heb ik andere patiënten, die soms ook ondervonden dat hun schema's anders liepen dan gehoopt, kunnen helpen. Je moet afzien. En dat heb ik gedaan."

Naar welke doelstelling leidde uw trainingsschema?

"Fit for travel worden. Dat hebben we met z'n allen op die manier benoemd. Toen ik zwemmer was, zei ik: 'Ik wil naar de Olympische Spelen.' Nu was ik niet zo stellig: ik wil weer kunnen reizen voor mijn tv-programma. Dat heb ik elke dag in gedachten gehouden. Tijdens de oefeningen met de revalidatiearts, maar ook als mijn neef Harald en nicht Mimi kwamen om een stukje te wandelen. Elke avond om half 8 maakten zij een ommeetje met mij, elke dag letterlijk één stapje verder. Ik kon in het begin zelfs met een rollator geen voet buiten mijn kamer zetten, moet je weten. Tot juli van dit jaar heb ik soms werkelijk gedacht dat ik nooit meer uit die rolstoel zou komen."

Met in elke hand een oranje nordic walkingstok heeft ze deze morgen het restaurant van het Scheveningse Kurhaus doorkruist. Op weg naar haar favoriete tafel, met uitzicht op zee. "Jonge jongen, wat blijft dat machtig, die golven", verzuicht Terpestra (73), die in het appartementencomplex naast het hotel woont. De wandelstokken stalt ze naast de kunststof kerstboom. „Ik kan al ook best zonder die dingen”, meldt ze met zichtbare trots. „Alleen nog geen grote afstanden."

De misère begon met een agressieve bacterie in uw been. Die manifesteerde zich op de dag voor kerst 2014. Wat gebeurde er die dag?

"Ik weet nog flarden. Het is onze familie-traditie de kerstboom pas op de avond voor kerst in huis te halen en op te tul-

gen. De boom was er, maar van versieren is het niet gekomen. Ik voelde me ineens zo ontzettend ziek. Ben met een ambulance afgevoerd, gereanimeerd en heb zelfs even in coma gelegen. Ik kan me mijn zoons nog herinneren die aan mijn bed zelden: 'We halen je hier wel doorheen, mam! Toen ik echt weer bij mijn positieven was, was het al het al lang en breed 2015, was ik enkele keren geopereerd en gelukkig buiten levensgevaar.'"

U lag zeven weken op de intensive care. Daacht u aan de dood?

"Nee, nee. Ik was zo ziek dat ik daar niet eens aan toe ben gekomen. Ik heb zelfs nog een delirium gehad, helemaal van het padje af. Ben met m'n geopereerde been en open wonden uit mijn ziekenhuisbed gestapt. Ze hebben mijn been ternaauwernood kunnen redden."

"Maar ik ben nooit bang geweest om te sterven, als je dat bedoelt. Ik geloof heilig in reïncarnatie. Ik heb ooit het voorrecht gehad de Dalai Lama te interviewen. Hij zei het zo mooi: 'Als je lichaam op is, leg je dat neer als een versleten jas. En daarna komt er weer een nieuwe jas.'"

U had er vrede mee gehad als dat moment was aangebroken?

"Nee, nee! Want ik ging nog reizen! Ik was nog niet klaar hier."

De intensieve revalidatie duurde wel veel langer dan gedacht.

"Als je zo lang stil in een bed hebt gelegen, ben je gewoon al je spierkracht kwijt. Ik moest echt opnieuw leren lopen. En daarbij kreeg ik nog allerlei andere fysieke malheur. Maar laten we er niet te veel *Vinger aan de Pols* van maken, hoor. Mijn lichaam heeft gewoon een ongelooflijke optater gehad."

'Tot juli van dit jaar heb ik soms werkelijk gedacht dat ik nooit meer uit die rolstoel zou komen'

Wat was de oorzaak van zo'n dip? Pijn. Een tevenslag in het heesde. Het

het tot het laatste moment onduidelijk of u in staat was het programma weer te maken.

"De uitnodiging van deze winter lagen vast. Aan het begin van de zomer stond de vraag zich op: reizen we of gaat er een streep door dit seizoen?"

Bij de laatste uitkomst wist je zijn programma krijg je nooit van z'n leven meer terug. In alle eerlijkheid was ik nog niet compleet fit for travel. Toch koos ik Nichte (productie van *Erva* op *Reis*, red.) me de kans het risico te nemen. Als ik het niet zou volhouden, zouden we wel zien, zei ik."

"We gingen naar Hongkong. Geweldig was dat, maar los staan ging nog niet. Zonder hoortast was ik onpeis. Heb je die aflevering goed beleefd? Zag je hoe elegant ik overall tegenaan stond geknuffd? Hing ik daar weer tegen oet terug?" Haar lach is terug. "Maar het lokte wel. Hoe vind je dat?"

Na Hongkong volgde een reis naar Suriname en nog uit te zenden trips naar Myanmar en Israël. De vliegtickets naar Colombia liggen al klaar.

"Mijn, daar verbou je me zo waanzinnig op! Ik ga er de jongen spreken op wie ik als 15-jarige op mijn zwerftocht verliefd werd. Hij speelde waterpolo, was 22 en had me helemaal met stacc. Ik was zo bevangen dat ik mijn enige gezicht ooit heb geschreven. Nobelprijs-materiaal, hoor! We hebben altijd contact gehouden, maar elkaar ontmoeten is er al bijna dertig jaar niet van gekomen. *These files, dit!* Hij is 80 nu en al tijden getrouwd met een Colombiaanse. En straks zien we elkaar weer. Dat's toch verrukkelijk?"

Heeft deze periode u veranderd?

"Ik zeg nu niet nog grotere stevigheid tegen schietten: als je een draad hebt, ga er dan nu achteraan. Het is niet uit want van de ene op de andere dag kun je onontzond levensbaar worden."

Wat u dat al?

"Niet uit eigen ervaring, en dan maakt het toch de meeste indruk. Ik heb zoveel maed in mijn leven gehad, zoveel prachtige dingen gedaan. Eigenlijk noemde ik me tot twee jaar geleden nog steeds 33. Ik deed alles wat ik wilde, had volledig de regie over mijn eigen leven. Nou, die heb ik dus moeten loslaten. Dat was het woedijste van alles om aan te wennen. Ik was afhankelijk geworden. Dat is dan, na alles wat er is gebeurd, toch weer in dat vliegtuig los stappen... ach jongen, dat is zo mooi. Een groot zandje!"

Na anderhalf jaar revalideren, vertrok u in augustus voor een nieuwe serie van *Erva* op *Reis*. Volgens uw regisseur was

U bent het toonbeeld van optimisme. In hoeverre hield u die positiviteit vast toen uw heesde zo langzaam verliep?

"Men onderscheidt van een paar echte dips later. Ik ben gesemd door mensen die zo ontzettend aardig voor me waren. M'n twee lieve zoons. En toen m'n jaarchik, twee studiegenoten uit Londen. Alleen maar vrouwen van 16 tot 70. Die stelden een rooster op: elke dag iemand bij Erva op bezoek. Zo bijzonder, ik voelde me gedragen."

U bezoekt in Jeruzalem een school waar Joodse en Palestijnse kinderen naast elkaar in de klas zitten. Uw regisseur zegt: 'We zijn niet politiek, maar als er één boodschap is die Erva wil uitdragen, is het die van verlaten. Tegen het polariseren.'

"Klopt absoluut. Ik spreek me niet meer politiek uit. Daarvoor is ons programma een geweldige podium. Maar af en toe kan ik het niet laten. Toen ik in Sri Lanka een Marwe busaan kreeg aangeboden, bijvoorbeeld. Dan ding leuk me echt overtuigd. Toch nam ik hem niet bevestigend aan en wat *Dock* Ouder die rare Marwe schil het gewoone die strukt die we allemaal kennen. 'Then

Ik zou zo graag zien dat mensen elkaar tegemoet treden zonder vooroordelen'

zet ik: 'Ziet u wel, wat de verpakking ook is, binnenin zijn we allemaal hetzelfde.'

Ze grinnikt. „Dat wordt gewaardeerd! Zoveel kijkers berichten me: 'Wat mooi dat je met eerbied met andere mensen en culturen omgaat.' Kijk, ik vind onze samenleving nogal verruwd. Op straat, maar ook in de politiek. Dat agressieve, dat op de man spelen. Zo heb ik het thuis niet geleerd. Dan stemt het me optimistisch dat mijn respect en tolerantie zo worden gewaardeerd. Zie je wel, denk ik dan. De mensen hebben het nodig.”

Toch lijken we in ons land steeds banger voor elkaar. Hoe zou u die angst willen wegnemen?

Ze staart naar de branding. „Dan kom ik toch bij de opvoeding terecht. Die volstrekte onbevangenheid op die school in Jeruzalem greep me enorm aan, 6 of 7 jaar en volkomen kleurenblind. Ze stoeien met elkaar of slaan een arm om elkaar heen. Zo inspirerend! Deze kinderen zullen, is mijn overtuiging, nooit meer in sjablonen denken.

„Dat zou ik zo graag overal willen zien: mensen die elkaar zonder vooroordelen tegemoet treden. Die opvatting draag ik heel eenvoudig uit door te laten zien hoe leuk het kan zijn elkaar te ontmoeten. Je kunt mij geen groter plezier doen dan met lol maken met iemand die ik niet versta.”

Ziet u iemand in de politiek die dat plezier ook uitstraalt?

„Nou, dat vraag je aan een ereid van de VVD! Als ik Mark Rutte bezig zie: echt ontzettend goed. Er zijn heus dingen op hem aan te merken, maar als ik zie hoe veel enthousiasme hij verspreidt over Nederland, denk ik: 'Yes! Zo moet het.'”

Verbinden en tolerantie klinken toch niet als pure VVD-thema's.

„Dan heb je denk ik toch een verkeerd beeld van de VVD. Ik ben een liberaal in

paspoort
Erica Georgine Terpstra

Geboren: 26 mei 1943, in Den Haag.
Opleiding: Chinese taal en cultuur Universiteit Leiden (niet afgemaakt).
Loopbaan: Van 1959 tot 1964 wedstrijdzwemmer. Europees kampioen, meervoudig nationaal kampioen, winnaar van zilver en brons op de Olympische Spelen van Tokio. Daarna docent Nederlands aan Chinese en freelance sport-journaliste.
Van 1977 tot 2003

In de Tweede Kamer voor de VVD. Van 1994 tot 1998 staatssecretaris Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Van 2003 tot 2010 voorzitter van sportkoepel NOC*NSF. Presentator en programmamaker bij omroep MAX, onder meer van Erica op Reis. Vrijdag is op NPO1 om 22.20 uur de uitzending over Israël. Privé: Gescheiden, twee zoons, twee kleindochters.

hart en nieren en die hebben respect voor anderen juist heel hoog zitten.”

-houdt de politiek u nog erg bezig?

Niet in de zin dat ik er nog naar zou terugwillen. Maar ik sms onze minister-president weleens. En weet je wat zo knap is? Ik krijg altijd binnen 24 uur antwoord.”

Wat sms't u de premier zoal?

Weer een buidertlach. „Dat gaat je niets aan natuurlijk!”

Over een paar dagen is het exact twee jaar geleden dat u ziek werd. Hoe viert u verstavond nu?

„Met de hele familie. We blijven dagenlang bij elkaar. Warm en dankbaar. En met een mooie kerstboom. Ik versier hem weer zelf. Met veel lichtjes. Ik zet hem voor het raam, zodat anderen er ook van kunnen genieten.” ■